

Uppdatering av Kommentrar till RB, häfte 1

Roberth Nordh & Per Henrik Lindblom

Kommentar till RB, Häfte 1, 2001
Iustus Förlag AB, ISB 91-7678-453-3

Supplement 2 januari 2004

Läses tillsammans med supplement 1 november 2002

I det följande anges rättelser, som inte är av rent redaktionell art, samt kommentarer i anledning av lagstiftning, rättspraxis osv. efter november 2002, då den senaste uppdateringen gjordes.

s. 18; 1 kap. 2 § har erhållit ny lydelse genom SFS 2002:996, enligt följande:

I tingsrätt skall det finnas lagman. Som en del i en administrativ samverkan får en tingsrätt och en länsrätt på samma ort ha gemensam lagman.

Om regeringen inte bestämmer något annat skall det i tingsrätt även finnas en eller flera rådmän. I de tingsrätter som regeringen bestämmer skall det också finnas en eller flera chefsrådmän.

Lagman, chefsrådman och rådman skall vara lagfarna.

Tingsrätt får vara delad i avdelningar. Ordförande på avdelning är lagmannen eller en chefsrådman.

Vid tingsrätt skall det finnas kansli, som hålls öppet för allmänheten på bestämda tider.

Som synes innebär ändringen endast en nyhet i sak, nämligen att en tingsrätt och en länsrätt på samma ort får ha gemensam lagman. Så har varit fallet i praktiken även före lagändringen. I övrigt är ändringarna av rent redaktionellt slag, innebärande att det tidigare första stycket numera är uppdelat i stycke ett till tre, stycke två har blivit stycke fyra och stycke tre har blivit stycke fem. Med de justeringarna äger vad som sägs i Kommentaren till RB, Häfte 1 s. 18 – 21 fortsatt giltighet (se dock nedan).

s. 18, not 20; 3 § tingsrättsinstruktionen är numera upphävd. Det finns således inte längre något krav på att det skall finnas en administrativ enhet med en särskild chef.

s. 21, rad 6; Det är numera tingsrätten själv som beslutar om indelning av en tingsrätt i avdelningar.

s. 26, sista raden; Hänvisningen till 17 a § skall numera vara 18 §.

s. 26, not 49; Hänvisning skall numera ske till 18 § 1 st. 5 p. och 2 st.

s. 35, rad 1-3; Hänvisningen till 19 § skall numera vara 18 §. Andra meningen i första stycket ”Detta gäller ... 20 § tingsrättsinstruktionen” skall strykas. Paragrafen är upphävd.

s. 51; 3 e § har ändrats genom SFS 2002:996 och lyder numera:

Åtgärder som avser endast beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare får utföras av en annan tjänsteman som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid tingsrätten eller vid en länsrätt på samma ort som tingsrätten. Närmare bestämmelser om detta meddelas av regeringen.

Bestämmelserna i 4 kap. 13 § gäller även för andra tjänstemän än domare när de utför åtgärder enligt första stycket.

Ändringen, som avser första stycket, innebär att det är möjligt att förordna t.ex. en domstolssekreterare vid länsrätt att utföra domargöromål vid en tingsrätt på samma ort och vice versa.

s. 62, rad 20; Hänvisningen till 19 och 20 § skall numera vara 18 §.

s. 65, rad 9 – 23; Dessa rader skall efter ändringar i hovrättsinstruktionen (SFS 2003:325) numera lyda: Hur mål och ärenden skall fördelas mellan domare finns bestämmelser om i hovrättsinstruktionen (10 och 14 §§). Dessa innebär att mål och ärenden skall fördelas mellan de organisatoriska enheter som anges i arbetsordningen. Fördelningen av mål och ärenden skall ske genom lottning. Undantag från kravet på lottning får dock göras för bl.a. mål eller ärenden av särskild art, t.ex. fastighetsmål, och mål eller ärenden från en viss del av domkretsen. Det är också tillåtet att genom lottning försöka uppnå en fördelning av mål och ärenden mellan hovrätts domare som i övrigt framstår som rimlig. Lottningsprinciperna måste dock, menar vi, grundas på objektiva, sakliga och ändamålsenliga kriterier.

I hovrättsinstruktionen ... framgår bl.a. att det för varje mål och ärende vid varje tidpunkt skall finnas en ansvarig domare. Den närmare ansvarsfördelningen skall framgå av arbetsordningen. Ansvarsfördelningen skall ordnas så att ansvaret skall kunna utövas på ett effektivt sätt. En enskild domare får ensam vidta åtgärder ... (ordet "rotelinnehavare" skall fortsättningsvis bytas ut mot "en ensam domare").

s. 65, rad 32; I det stycke som inleds "Noteras bör" skall tilläggas följande mening. "Också fastighetsråd och miljöråd för vara föredragande."

s. 73 rad 34; Efter den mening som avslutas "rotelinnehavarens ensambehörighet." skall tilläggas: Också beslut om avslag på begäran om offentlig försvarare eller målsägandebiträde kan fattas av ensamdomare.

s. 73, rad 37; Orden "och överrättsnotarie" stryks. Reformen med överrättsnotarier blev ett misslyckande och försöksverksamheten har upphört.

s. 74, rad 12; Delegering kan ske inte bara till domstolssekreterare utan också till andra lagfarna anställda än domare, t.ex. beredningsjurister.

s. 78, not 1; I denna not skall tilläggas en hänvisning till SvJT 2002 s. 657 ff.

s. 80, not 6; I denna not skall hänvisning även ske till NJA 2003 s. 263.

s. 81, not 8; Det i noten anmärkta rättsfallen återfinns i NJA 2001 not. C 8.

s. 82, rad 24; En ny lag (2003:333) om lagrådet har införts. Enligt denna får högst sex justitieråd och regeringsråd tjänstgöra samtidigt i lagrådet.

s. 84, not 23; Här skall tilläggas att oss veterligen har regeln om sammansättning med nio justitieråd aldrig tillämpats.

s. 89, rad 18; Efter den mening som avslutas med ordet ”huvudregel” skall följa en not: Endomarprovning sker i 93 procent, se SvJT 2002 s. 662.

s. 112, not 54; Här skall tilläggas: se ang. ekonomiska frågor, Sigurdsson mot Island anmärkt i SvJT 2003 s. 688.

s. 119, not 87; Här skall hänvisas till Pescador Valero mot Spanien anmärkt i SvJT 2003 s. 705.

s. 120, not 95; Här skall även hänvisas till Kleyn m.fl. mot Nederländerna anmärkt i SvJT 2003 s. 696.

s. 129, rad 7; Efter den mening som avslutas ”målet vidare” skall följa en not: Att en domare som förklarats jävig av högre rätt inte kan överklaga beslutet framgår av NJA 2002 s. 375.

s. 138, not 16; Här skall tilläggas: se även NJA 2002 s. 433, ang. förhållandet till 14 kap. 5 § sekretesslagen, samt fall från Europadomstolen anmärkta i SvJT 2003 s. 700, 1004 och 1112.

s. 167; I 7 kap. 2 § har mellan det andra och tredje (numera fjärde) stycket införts ett nytt stycke: *Om det finns särskilda skäl får regeringen, efter anmälan av riksåklagaren, förordna en överåklagare att för viss tid fullgöra åklagaruppgifter som får utföras av vice riksåklagaren.*

s. 169, rad 6; 7 § skall ersättas med 14 §.

s. 176; Det skall framhållas att det sedan den 1 januari 2004 gäller krav på att ha avlagt advokatexamen för att vinna inträde i Advokatsamfundet.

s. 178, not 6; Frågan om brottslighets inverkan har prövats av HD i NJA 2002 s. 129. Domstolen fann där att trots att brotten hade begåtts för mer än 20 år sedan och i början av sökandens juridiska verksamhet var brottslighetens karaktär, särskilt omständigheterna vid förskingringsbrottet, sådan att det måste ställas alldeles särskilda krav på utredningen om sökandens lämplighet att vinna inträde i Advokatsamfundet.

s. 190, not 56; Här skall göras en hänvisning till not 8.